

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL :

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un sir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Mai multă încredere

Trăind în mijlocul poporului și se dă prilejul să auzi unele vorbe despre cari îți vine să crezi, că cei ce le grăesc nu-și dau seama de loc asupra lor. Nu se gândesc cât rău poate să aducă o vorbă rea, căci după cum știm, vorba rea se aude mai repede ca cea bună.

Astăzi, mulți oameni au credința greșită și încă foarte greșită — că Românul nu e în stare să facă ceva bun și folositor, nu e vrednic să se conducă singur ca alte popoare. Această credință greșită s'a întărit mai mult acum, în zilele acestea grele.

Acei ce cred și vorbesc astfel, cu siguranță nu știu cum stă lumea și țara. Ei nu știu că țările sunt în legături strânse unele cu altele, că se fac schimburi de produse între ele, unele vând iar altele cumpără. Ce folos vom avea noi de cereale multe, dacă nu vom avea cumpărători. Iar dacă cumpărătorii, adică țările cari cumpără — vor fi sărace, sigur și prețul cerealelor va fi scăzut.

Sărăcia întregii lumi, aceasta a făcut să scadă prețurile și nu cărmuitorii sau altcineva. De aceea nu trebuie să învinuim numai decât pe conducători, căci ei fac tot cât le stă în putință. Conducătorii noștri au dat dovadă că își dau seama de răul din țară, și caută să-l îndrepteze.

Dacă vom face o asemănare între noi și celelalte țări, vom vedea că noi stăm încă destul de bine, căci avem hrana necesară traiului, pâinea cea de toate zilele, pe care mulți din alte țări și din alte părți de lume nu o au.

Dintre Români acei ce vorbesc atât de ușuratec, nu trebuie să uite trecutul nostru și neamul din care ne tragem, căci spune vorba din bătrâni: „ce sameni aceea răsare”. Nu trebuie să uite, că poporul roman și cel dac au fost cele mai puternice popoare din timpurile vechi. Își iubeau atât de mult patria încât și femeile își vărsau sângele în luptă cu dușmanii.

Aceeaș vitejie au avut-o și părinții noștri în toate timpurile. Să ne amintim

numai de Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihaiu Viteazul, Ioan Corvin, vrednici urmași ai Romanilor.

Cine nu a auzit de vitejiile Romanilor dela Mărășești și Oituz? Aceste sunt dovezi cari ne arată că am fost, suntem și vom fi capabili de orice jertfă, oricând.

Doar cu toții știm, că din stejar stejar răsare, iar din Român Român răsare. Dacă strămoșii noștri au fost capabili — și vedem că au fost, căci și-au înfăptuit idealul național — apoi și noi suntem, căci avem acelaș sânge și același simțeminte. Ne trebuie însă mai multă încredere în conducătorii noștri și chiar în noi înșine.

Să avem nădejde în Cel de sus, încredere în forțele noastre. Trecutul să ne fie totdeauna înaintea ochilor și atunci cu fruntea sus să zicem:

*Sunt Român, Român voi fi,
Nu mă tem că voi pieri.*

Vasile Birlig.

Serbarea zilei de 8 Iunie la Blaj

In ziua de 8 Iunie s'au implinit doi ani, de când Maestatea Sa Regele Carol al II-lea a urcat pe Tronul marilor săi înaintași, luând în mâinile sale tinere și viguroase conducerea destinelor României întregite. Doi ani s'au implinit de când pajura mălastră cu aripi de ojel a adus în țară pe Făt-Frumosul naștel noastre. De doi ani de zile România are larăși rege cu credință și cu iubire de popor. Are domnitor cu inimă de aur și cu brațe de viteaz.

Acestea fapte mărețe s'au sărbătorit în ziua de 8 Iunie cu mare pompă în toată țara. In Blaj din zorii zilei toate casele și instituțiile au fost împodobite cu drapele naționale iar la ora 9 s'a slujit în Catedrala mitropoliei un serviciu dumnezeesc unde s'au celtit ectenile pentru Rege și s'a cântat „Doxologia cea mare”. Școlile au serbat și ele deosebit aniversarea urcării pe Tron a Maestății Sale, cu cântarea „Imnulul Regal” și cu vorbiri potrivite.

Cutremur de pământ. Pare-că din ce în ce se întâmplă tot mai multe cutremure de pământ. O știre venită din Grecia anunță că într'o insulă Eubea în ziua de 4 Iunie s'au simțit 2 cutremure de pământ. Nu se cunosc încă pagubele produse de acest cutremur.

Biserica în Spania și Portugalia

I. Biserica în Spania suferă îngrozitor. Dușmanii lui Dumnezeu, francmazonii cari au pus mâna pe cârma acestei țări acum un an de zile, își dau toată silința ca să descresținizeze poporul spaniol. Alungă episcopii și preoții din țară, li întemnițează și-iucid chiar, căci bine știu ei că »de vor bate păstorul se vor risipi oile». Au închis școlile catolice în cari cei lipsiți de mijloace materiale primeau învățatură gratuit. Au zdrobit și zdrobesc bisericile și altarele. Au alungat călugării din țară și au jefuit averile bisericesti din cari trăiau atâtea nefericiți, din cari se susțineau atâtea spitale, azile și școli. Sărmana Spanie se svârcolește într'un chin îngrozitor. Dușmanii lui Dumnezeu cari nu vreau să știe de milă și de iubirea deaproapelui, au pus mâna pe această țară și acum o torturează îngrozitor.

Prigoana din Spania cauzează multe amărăciuni Bisericii, dar va aduce și un bine. Poporul spaniol va ieși din aceste suferinți, mai întărit în credință, mai zelos și plin de viață, căci »sângele martirilor e sămânța creștinilor»

Preoțimea spaniolă este destul de bună și de cucernică. Ea a făcut din poporul spaniol un popor cucernic și credincios. A susținut o mulțime de școli (licee și Universități), o mulțime de azile și spitale. Numărul preoților din Spania nu poate fi cunoscut exact, (căci mulți au fost alungați peste granițe) dar la tot cazul trece peste cincizeci de mii. Preoțimea spaniolă a dat în trecut și dă și azi Bisericii bărbați foarte învățați și foarte sfinți: amintim pe sf. Ioan dela Cruce, sf. Ignățiu de Loyola, sf. Tereza (cea mare) Spania a dat Bisericii o mulțime de misionari cari au încreștinat popoarele sălbatice din America de Sud și din America de mijloc.

Credincioșii din Spania, încă sunt buni. Sunt însă departe în ceea ce privește viața religioasă, de credincioșii din Belgia ori Franța. Sunt organizați și ei într'o mulțime de asociațiuni religioase ca să poată lupta mai ușor contra acelor cari vreau ca să

facă din catolica Spanie o țară păgână. Nu trebuie să confundăm adevărata Spanie cu »Spania politică« de azi. Cei câțiva zeci de mii de necredincioși cari stau la cârma țării nu pot păta fața cinstită și curată a unui popor de 21 milioane suflete. Acest popor care a știut înfrânge pentru totdeauna acum o mie de ani puterea arabilor și care a stat dealungul veacurilor în slujba Bisericii, va ști și acum să scuture jugul politicianilor fără Dumnezeu. Noi să-i ajutăm prin rugăciunile noastre.

II. *Biserica din Portugalia* încă a fost prigonită acum câțiva ani. Ea însă a învins căci »e ceva propriu Bisericii catolice de a învinge când este prigonită«. Clerul portughez este eucernic, zelos și blând. Nu e prea numeros fiindcă guvernele franc-mazoane l-au prigonit foarte mult. Credincioșii încă sunt foarte bisericosi. Prigoanele i-au făcut și pe ei ca să se strângă mai puternic în jurul Bisericii.

Prigoanele nu sunt decât un foc curățitor. Spaniolii și Portughezii vor veni la zile mai bune, căci nu se poate ca să-și facă de rușine pe părinții și strămoșii lor cari și-au dat viața pentru Biserică atunci când a fost de lipsă.

(I. V.)

Scrisoare din Șercaia

Grabă cu zăbavă. Intr'o corespondență anterioară am amintit despre repararea radicală a podului de fier de peste râul care desparte cartierul românesc de cartierul săsesc din târgușorul nostru, pod bombardat în 1916 de armata ungurească.

Demontarea părții dinspre răsărit a acestui pod a început în ziua de 18 Martie a. c. și deși atât autoritățile comunale, cât și dl Prefect, au atras atenția reprezentanților uzinelor »Reșița«, cari execută această lucrare, că să nu înceapă această lucrare, până când nu va fi terminat podul provizoriu, ei au invocat motivul, că au contract cu statul și podul

trebuie să fie gata pe 15 Maiu a. c. Podul provizoriu, care s'a construit alături de podul metallic, a fost dat circulației în ziua de 12 Aprilie. În intervalul de timp dintre 18 Martie și 12 Aprilie, topindu-se zăpada dela munte, apa a crescut foarte mult, așa încât circulația se făcea prin trecerea prin apă a tuturor mașinilor, cari erau trase prin apă cu tracțiune animalică, plătind proprietarii mașinilor câte 2—300 Lei pentru acest serviciu. Pe drumul Perșani, Ohaba, Sebeș, Făgăraș, care era indicat de Casa Drumurilor din Brașov pentru vehiculele până se va face podul provizoriu, nu se putea circula, numai cu mare greutate fiind-că și acest drum a fost înzepezit. Sătenii din comunele învecinate, sau cărașii cari veneau cu marfă dela Brașov, își transportau pe spate lemnele sau marfa ce-o ridicau pe podul de fier rămas nedemontat, iar cu căruțele goale treceau apoi prin apă și s'a întâmplat cazul, că în ziua de 2 Aprilie a. c. căruța lui Gheorghe Jiga din Făgăraș, care aducea marfă dela Brașov, a fost luată de curentul apei și un cal i-a pierit în valurile râului, iar omul care s'a încumetat să mână calul, un sătean din comuna vecină Părău, abia a putut scăpa cu înotul, venind la țarm.

Piesele cari au fost încă bune, au fost așezate la loc, de nește măestrii mecanici veniți de prin vechiul Regat, Basarabia și Ardeal și acest lucru s'a terminat în 1 Maiu. Lipsind încă 5 gurtumuri superioare, 5 diagonali, 10 lungironi, 1 lestragher și câteva contravânturi, lucrarea s'a oprit în 1 Maiu și deatunci acești măestrii, cari sunt angajați cu ceasul, stau fără de nici un lucru și nu primesc nici o leafă, iar »Reșița« n'a trimis nici până azi piesele cari mai lipsesc.

În zilele trecute a fost pe aici Dl Ministru al Comunicațiilor Vălcovici, care a văzut stadiul în care să află acest pod și a promis că va lua măsuri pentru a fi terminat cât mai curând.

Să sperăm, că noul Ministru al Comunicațiilor va interveni în chestia aceasta, pentru că aici s'a adevărit zicala, că graba strică treaba și după grabă a urmat zăbavă.

Furt. Un vagabond în etate de 20—21

ani a intrat ziua la ameză în casa femeii Emilia Radu, pe când aceasta și fiul ei erau duși la câmp și a răscolit toate lucrurile din casă, furând diferite alimente, un ceas de buzunar și alte obiecte casnice, în valoare de câteva mii de lei, pe cari le-a băgat în niște desagi, luați tot dela păgubașă. Jandarmii din Șercaia anchetează cazul.

O desmințire. Un rău voitor și cine știe cu ce intenție, a răspândit șvonul, că Dl Dr. Eugen Crișan, medicul orașului Făgăraș, care a plecat de o lună pentru studii de perfecționare în străinătate, ar fi murit în Clinica din Budapesta. Ori dânsul n'a murit, e deplin sănătos și în 7 Iunie și-a reluat consultațiile în Făgăraș, răsând de acest șvon colportat în întreg județul și bucurându-se, căci se spune, că aceia despre cari se șvonește, că ar fi murit, trăesc mai mult.

Valeriu Crișan.

Desmințire

Ni-se trimite la redacție următoarea desmințire, pentru care răspunde cel ce o semnează:

În legătură cu cele publicate în No. de Paști al prețiosului Dvs. ziar, sub titlul »Din Ungheni« — la adresa tinărul Andraș Vasile, cantor bisericesc în această comună — avem onoare a Vă ruga să binevoiți a da într'un număr viitor al ziarului »Unirea Poporului«, următoarea desmințire:

Toate cele trimise spre publicare de către locuitorul Covrig Dumitru (Samoila) — sunt neadevăruri și calomnii ordinare, adresate fără nici un temei tinărului cantor Vasile Andraș. Cl Covrig Dumitru având o ură personală, față de acest tinăr, a început a pune în socoteala lui orice act nedemn, ce se petrece în comuna noastră, dovedindu-se astfel ca un calomniator ordinar, pentru care fapt îl vom și trage la răspundere pe calea legii, dela care fiecare neîndreptătit își așteaptă dreptatea în această țară. D-sanuse gândește, că acestefapte, arătate pe nedreptul ca săvârșite de acest tinăr cantor, au putut fi puse foarte ușor, la cale, de către zecile de dușmani, pe care și i-a

Foița »UNIRII POPORULUI«

»Șilip Conversiune«

Să răzi să te tăvăli pe jos nu alta, când auzi pe Filip al Bancrotului, sau pe Șilip — după cum îi zice satul —, vorbind despre legea conversiunii, care atâta sfară în țară a mai făcut în vremea din urmă.

Tatăl lui Filip, badea Niculae Bancrotul, era dator la toate băncile, dela Sămărtin și până la Sebeș, și dela Aiud până la Mediaș, dar nu se prea grăbea el nici cu camăta, iar de »capul banilor« nici vorbă nu era. Tot avea nădejde că vor bancrota băncile, iar el va rămânea cu banii mâncați și fără de nici o datorie, căci el așa își închipuia, că dacă o bancă banerotează, atunci aceia cari au avut bani depuși nu mai capătă nimic, iar aceia căci au fost datori, nu mai plătesc. Băncile însă n'au banerotate; dar a bancrotat badea Niculae, căci într'o bună zi i-s'au vândut toate cu doba.

— Da ce-i bade Niculae? Bancrotează băncile? — îl întrebă câte un glumeț pișcăcios.

— Bancrotează Avizuka în tine, și nu mai are ce ieși — răspundea badea Niculae năcăjit.

Filip feciorul, sămăna cu tată-so. Era harnic și silitor dar n'avea nici un spor, fiindcă

nu lucra cu cap, și cheltuia banii pe ce nu trebuia apoi bani împrumut ar fi luat ori și câți ar fi căpătat, și par'că nu era sănătos dacă nu avea câte o țăr' de datorie.

Se însurase destul de bine, căci Măriuța lui avuse avere frumoasă, dar Șilip în curând o întabulă la bancă.

— Mă Șilipe, mă — îi zicea nevasta — Nu te mai tot băga detor, să te ție Dumnezeu, că nu vom avea de unde plăți și ne-o bate în dobă tot ce avem, de ne rămân copii pe drumuri și vom fi și de rușinea lumii.

— Ruhe miere, că-i cambiul scadent — răspundea Șilip. — Dacă mă mai cărăi te execut...!

Îi plăcea să vorbească tot cu vorbe de bancă pe cari le și cunoștea mai bine decât Tică Sandartăul dela banca »Găina« și decât contabilul dela gazul metan din Bazna.

Dacă plângea copilășul cel mic, Șilip zicea nevastii: — Nevastă, pune secevestru pe el, să nu mai crească proțentele mele de răbdare.

Dacă nevasta îi mai cerea bani pentru vre-o șurtă, pentru talpă pe cisme, pentru sare și chiper în casă, el îi răspundea: — Tu miere! De cinsprezece ani te-am întabulat, și încă nu te-am mai amortizat? Când te-oiamortiza ca să nu mai plătești interese după tine?

Dacă venea vre-un cerșetor care îi cerea ceva zicând: — Dă-mi ceva, să-ți dea Dumnezeu sănătate! Șilip răspundea: — Tu

gândești că Dumnezeu e cooperativă, ca după cvotă să-ți dea dividendă? Caută-ți într'alt loc frate, căci eu n'am imobil și creanțe pentru a le plasa în capitale moarte.

Când cerea dela cineva bani împrumut, apoi înainte îi făcea omului socoteala cât câștigă el din ael împrumut. Către crișmarul așa zicea: — Jupâne! Dacă îmi dai mie împrumut două mii de Lei, eu îți dau la toamnă două fierii de vin și un sac de cucuruz, de mie. Dumneata vinzi vinul cu 25 și 30 de Lei litrul, și iacă numai din vin dumneata ai 5—600 de lei la mie, interese plus cucuruzul. În doi ani de zile, capitalul dumnitale e îndoit și întreit. Apoi cucuruzul, să-l bagi în niște porci, opt litre de cucuruz de kilo de carne. Din doi saci de cucuruz scoți la 30 de kilo de carne de porc, pe care să o dai cu 25 ori cu 30 de Lei kilo, îndată ai la 900 de Lei venit net.

Și tot așa eu venituri nete și eu capital îndoit, Șilip al nostru se băga dator, de doară numai în lună nu avea vecsăle și obligații. Unde auzia că sunt bani, că a venit cineva din America, a vândut cineva vre-o pereche de vite, a venit vre-o fată care slujește prin regat sau pela orașe, Șilip era cel dintâi care mergea să ceară bani, și să însire toate câștigurile ce le poate avea omul dacă îi dă lui bani împrumut.

— Capitalul să nu stea în loc — zicea ei, ea să umble că atunci produce.

căştigat prin ura, uneltirile și zăzania, ce le varsă necontenit în sufletele semenilor săi. O pildă: acest om, a improcesuat pe un biet tâmplar, care i-a lucrat mobilele, ferestrele și ușile unei case nouă, păgubindu-l cu aproape 100.000 Lei; în afară de aceasta, câte zeci de procese mai are acest om pe conștiința sa și câte vieți de oameni săraci, ruinați de el! Câți prieteni are în această comună și împrejurimi, îi poate număra pe degete, așa încât să nu se prea mire, când cade asupra sa câte o nenorocire, care poate să-i vină chiar ea semn de pocăință din partea lui Dumnezeu, pentru mârșăveniile și pofta lui nebună după avere.

Dar, d-sa nu vrea să știe de toate acestea și aruncă vina, fără nici o teamă de Dumnezeu și de oameni, asupra tânărului cantor, care însă știindu-se fără nici un păcat față de el, desigur că își va cere, în fața legii, dreptatea ce i-se cuvine, pentru calomnierea ordinară, ce i-s'a adus prin ziar, de către acest om nesocotit.

Ungheii, la 28 Mai 1932.

Andraș Vasile

tată al tânărului cantor
bisericesc din Ungheii

Femeie care zboară peste ocean

Face mare valvă în lume că sburătoarea americană Amelia Earhart va sbura conducând ea însăși un avion din America în Europa. Ea va sbura din Neufundland la Paris sau Londra. Dacă-i va succeda sborul, va fi cea dintâi femeie care a sburat peste ocean.

— Măi sfătoșule — îi zise într-o zi badea Toader Grenadirul. — Tu știi să sfătuești pe toată lumea până pui mâna pe bani. Dacă ar fi toată lumea ca tine, adevărat numai să mănec și să nu adune nimic, de unde dracu ar mai fi capitalul, și ce ar face băncile dacă n'ar mai fi și oameni grijitori, cari să adune bănuțul și să-l depună acolo? Mai bine ți-ai vedea de treabă și nu ai mai umbla așa cu limba scoasă după bani împrumut. Prost e cine îți mai dă.

Lui Șilip vorbele acestea îi intrau pe o ureche și ieșeau pe cealaltă, iar el tot acela rămânea care a fost.

Intr-o zi merge primpretorul în sat și adună pe oameni la primărie, spunându-le că aceia cari au datorie multă, să o declare, căci s'a făcut „legea conversiunii datoriilor“, și jumătate din datorie o plătește statul, iar cealaltă să și-o plătească datorășul în timp de 30 de ani. Să fi văzut atunci bucuria lui Șilip. — Bravati! — striga el, — Trăiască legea conversației, care ușurează pe om. Este cu dreptate că cine are datorie să plătească numai jumătate, căci sunt prea grele stările bietului plugar cetățean.

— Dar bine măi mârșavule — îi luă vorba tot badea Toader. Tu te gândești numai la tine, umflatule, care n'ai câștigat nici un leu în viața ta. Dar acela care ți-a dat ție bani împrumut, acela nu e cetățean și n'a muncit pe ei? Acela a cruțat și și-a tras de mulțori dela

Pe urmele Apostolilor

Prea Sfințitul Iuliu, episcopul Gherlii și al Clujului, între credincioșii din Cluj

După vizitația canonică din vara anului trecut ce a făcut-o P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu, episcopul Clujului și al Gherlei, pentru cercetarea credincioșilor săi din munții Apuseni, „Episcopul vizitațiilor canonice“ anul acesta, în continuarea drumului apostolice și pentru ca să vestească cuvântul Evangheliei tuturor credincioșilor ce au venit dela Blaj sub păstoria sa — și înainte de a începe vizitațiile canonice în eparhie — în câteva Dumineci a vizitat, pe rând, toate bisericile și pe credincioșii din orașul său de reședință, Cluj.

Primul drum îl face la 17 Aprilie în Dum-V-a din Paresimi la *biserica Calvaria* a pătr Petru Domșa, unde înaltul Arhiepiscop a fost primit cu dragostea caracteristică poporului dela Mănăsture. Emoționat de credința vie ce a văzut-o în sufletele Mănăsturenilor noștri, ce au umplut tixită ciserica noastră dela Calvaria, Prea Sfințitul a făcut făgăduința că în fiecare an o să celebreze un pontifical în aceasta frumoasă biserică.

În duminica Florilor, 24 Aprilie, a. c., Prea Sfințitul săvârșește slujba arhierescă în biserică parohială a părintelui-protopop Clemente Pandrea dela *Cluj-Mănăsture*. Vrednicii noștri mănăstureni, intelectuali și țărani, tineri și bătrâni, — și aici au făcut o primire grandioasă Prea Sfințitului, care în cadrele slujbei arhieresti a făcut și hirotonire de subdiaconi și diaconi.

Cu toată oboseala serviciilor grele și lungi din săptămâna patimilor și dela sărbătoarea Învierii, Preasfințitul continuă drumul apostolice și în 2 Mai a. c. cercetează pe credincioșii noștri dela *Cluj-Cordoș*, parohie înființată abia de opt ani. Din ajutorul de 500.000 Lei, primiți dela parohia centrală Cluj, s'a cumpărat o frumoasă capelă, care azi — grație inmoșilor conducătorilor ai parohiei, între cari alături de harnicul paroh al locului părintele Laurențiu Nicoară, are neperitoare merite

d. Inginer T. Rusu și reuniunea de femei Sf. Marla, a fost transformată în adevărată bisericuță.

În 8 Mai a. c., Duminica Tomel, Prea Sfințitul cercetează pe credincioșii, în majoritatea lor covârșitoare muncitori la fabrici și la Atelierele C. F. R. din *Cluj-Dâmbul-Rotund* iar în 15 Mai a. c., pe credincioșii — tot muncitori la fabrici — dela *Cluj-Iris*. În ambele locuri sunt două capele, frumos împodobite, bine îngrijite, cari denotă zelul parohului local, al curatoratului și al femeilor. Nu se poate trece cu vederea credința vie ce s'a putut constata în sânul păturei muncitorești din acest cartier și își creștea inima de bucurie văzând alpierea muncitorimei noastre atât de mult expusă la atâtea curente subversive și antireligioase, față de Biserică și Episcopul lor.

Vizitația canonică dela Cluj-Dâmbul-Rotund și dela Cluj-Iris a fost o puternică demonstrație creștinească catolică, care va lăsa urme neșterse în sufletele muncitorilor cari au avut fericirea să vadă în mijlocul lor și să asculte cuvântul arhieresc de învățătură sfinte și în sufletul Prea Sfințitului Iuliu, care în acest drum presărat cu flori a cules atâtea mângăieri sufletești, pentru că a văzut credința vie de care este animată muncitorimea noastră.

După cercetarea credincioșilor dela periferiile Clujului, Prea Sfințitul Iuliu în 22 Mai a. c., a săvârșit liturghia arhierescă în *Biserica Bob*, în aceasta „mamă a celorlalte bisericale din Cluj“, precum foarte nimerit a numit-o Prea Sfințitul în predica sa, cercetând pe credincioșii parohiei părintelui protopop On. Basil Moldovan. Vizitația canonică dela biserică Bob a intrunit în mica bisericuță pe cei mai de seamă credincioși ai noștri din capitala Ardealului, fiind acolo, așa zicând, societatea de elită a Clujului. Remarcăm prezența dlor Dr. Emil Hațeganu, fost ministru

gură, ca să-și adune niște bănișori albi pentru zile negre, și te-a ajutat și pe tine dacă ți-a căzut o vacă pe răpă sau ți-a ars șura, sau ți-a bătut ghiata holdele. Și acuma tu vrei să lași pe om de pagubă, să-i plătești numai jumătate, și asta în 30 de ani? Dar când ți-a trebuit grâu de sămânță, sau vacă în jug, acela nu ți-a zis să mai aștepti 30 de ani, ci ți-a dat când ai cerut și când ți-a trebuit.

Tu zici că jumătate o plătește statul. Dar pentru ce să plătească statul datoriile tale, bicicleta și șerparul tău cel de mărgele? Statul de și-ar plăti „lenung-ul“ la soldați și de i-ar îmbrăca mai de dai Doamne, că vezi cât sunt unii de ronghioși și de dechamați și peteciți, de ți-e rușine să spui unui strein că acela e soldat român; iar datoriile să și-le plătească cine și le-a făcut.

Statul să ierte datoriile dela băncile lui, dar n'are dreptul să ierte datoria pe care tu o ai la vecinul tău care te-a ajutat în vreme de năcaz. Conversiune, neconversiune, ce ești dator trebuie să plătești. La bănci, statul face ce va vrea, să scârțeze cametele, să prelungească termenul de plăți, dar capitalul să rămână, asta e dreptate, că doară acela care a depus capitalul, încă a muncit pentru el, și l-a câștigat prin chibzuiala și dibăcia lui. Și acum pentru ce să rămână fără el, sau numai cu jumătate, pentru că să te ajute pe tine, trântore, care nu câștigi nici cât îți trebuie ție, dar să mai ajuti și pe altul!

Eu cred că legea asta nu e dreaptă, și că domniile cei mari dela putere, se vor mai gândi asupra ei, și vor vedea că numai tulburare se face cu ea, și o vor schimba.

— Uite numai. Să nu mergem mai departe, ci să ne oprim numai la Raveca lui Zevedeu, văduvă de războiu, cu cinci copii, cari acum — ce e drept, — sunt mari și așezați, pentru că i-a crescut Dumnezeu. Și-a ținut biata muiere o văcuță cu lapte, niște găinuțe și o delniță cu legume ca bulgarii. În fiecare Joie mergea la oraș mai cu câte o cupă cu smântână, cu câte o corfă cu ouă, cu niște pătrângei, țelur, foi de ceapă, mercovi, și câștiga câte-o sută-două de lei. În doisprezece-treisprezece ani femeia a adunat vre-o 10—12 mii de Lei, pe cari și-i grija înodați într-o năframă în fundul lăzii, ca să aibă pe ce pune mâna la o vreme de boală și de năcaz.

Anul trecut când s'au fost umflat de luptă boii lui Matei ai Rotarului, rămăsese omul cu jugul jos în puterea lucrului. Ce să facă? Din bănci nu dedeau bani nimănui. Jidovul încă nu dădea, funcționarii n'aveau căci nu căpătără plățile de luni de zile. Cineva îi șoptește de Raveca, și biata femeie îi dă bănișorii — dar numai până în primăvara asta, când nădăjduia el că va vinde un dărab de loc.

Dar acum de când cu prostia asta de lege a conversației, Matei parcă n'ar mai avea grije să vândă nici un loc.

Ba se face de vânzare delnița lui Nicodim

prof. universitar, Dr. Romul Bolla, fost președinte al senatului, prof. universitar, Dr. V. Poruțiu fost senator, prof. universitar, Dr. Al. Borza, prof. universitar, Dr. E. Colbazi, prefectul județului, Dr. Simion Hațeganu, chestorul poliției și alții, iar dintre doamne prezența dnei Livia Dr. Bolla, dna Poruțiu, dna Hațeganu dna Docan și altele.

Cu tot dreptul se poate spune, că pecând vizitațiile canonice dela periferiile orașului au fost demonstrația vădită a credinței vii, de care e stăpânită țărâna și muncitorimea noastră, vizitația canonică dela biserica Bob a fost o splendidă și palpabilă demonstrație, că de aceeași conștiință religioasă și neclintită alpire față de Biserică este animată și inteligența noastră.

După cercetarea credincioșilor dela centru — rodurile binefăcătoare ale acestor vizitații canonice s'au putut vedea atât de eclantat și atunci în acele momente de sfântă înălțare sufletească, dar se vor vedea și mai pronunțat în viitor — Prea Sfințitul Iuliu în 29 Maiu a. c., a cercetat pe credincioșii din frunța noastră parohie Feleac unde după ce a săvârșit liturghia pontificală în vechea și istorica biserică „catedrală”, ce stăpânește de pe un vârf de deal întreagă regiunea, a sfințit și un clopșet, vestind cuvântul evanghelic unei mulțimi de peste 2000 de credincioși, ce au ținut să fie de față la acest rar praznic.

În Duminecele următoare Prea Sfințitul va vizita alte parohii din apropierea orașului de reședință, urmând ca mai târziu să ia tolagul apostolatului pentru cercetarea credincioșilor din alte parohii din Eparhie.

Vib.

Nenorocirea dela Palatul Regal.

În ziua de 4 Iunie la palatul regal s'a întâmplat o nenorocire chiar în timpul dejunului la care a participat și d. Nicolae Titulescu. Să știe că se lucrează la construirea unei părți a palatului. Doi dintre muncitorii cari se aflau la lucru în etajul ultim, făcând o mișcare greșită, au căzut dela o mare înălțime. Unul dintre ei a murit imediat după cadere, al doilea s'a ales cu răni groaznice și aproape de moarte a fost dus la spital. Nu se știe dacă va scăpa cu viață.

Ce mai e nou în politică

DI Titulescu n'a reușit să formeze guvernul — Noul prim-ministru dl Alex. Vaida Voevod — Mari hârăieli între partide — Ce va face guvernul dlui Vaida? — În toată lumea criză de guvern — Ce planuri are noul guvern german — Răsboiul ruso-japonez

Săptămâna pe care o încheem azi Marți, când scriem aceste șire de informațiune, a fost o săptămână plină de năduf. Și ca întotdeauna năduful mare aduce furtuni mari și sguuitoare. În acest răstimp de care vorbim, am avut parte de câteva furtuni, adevărate ruperi de nouri, cari au produs cutremur și îngrijorare mare în sufletele oamenilor din întreagă țara. Pare-că Dumnezeu cel prea bun vrea din când în când să arate celor îngâmfăți, că El e puternic și ne stăpânește pe toți, cu tot ce avem.

Fără îndoială însă cea mare furtună, a fost furtuna politică în urma căreia guvernul dlui Iorga a căzut. Cauzele căderii guvernului N. Iorga, sunt a-se căuta în încurcăturile prea mari pe cari le-a făcut în viața banului românesc. Funcționarii neplătiți cu lunile, băncile aduse la sapă de lemn prin faptul că s'a tândălit prea mult cu legea conversiunii, precum și faptul că această lege nu prea era pe placul francezilor, au fost greutățile cari au doborât fostul guvern.

d. Titulescu n'a reușit să formeze guvernul.

După demisia dlui N. Iorga, M. Regele dorind și acum să facă un guvern al tuturor partidelor, adevărată concentrare, a chemat telegrafic pe N. Titulescu, în țară. Timp de câteva zile d. Titulescu a alergat, ziua și noaptea, dela un șef al unui partid până la altul, încercând să-i facă pe oameni să se unească, baremi în aceste vremuri, într'adevăr grele pentru țară. Politicianii noștri, ca întotdeauna, s'au înțeles foarte greu. Național-țărâniștii singuri au fost gata să se ortăcească sub conducerea dlui Titulescu.

Liberalii de sub conducerea dlui I. G. Duca n'au voit însă nici cum să intre într'un asemenea guvern. Ei erau de părerea, că numai un guvern de partid puternic, va putea scoate țara din greutățile cari o apasă. Fiindcă se credeau, că ei sunt cel mai tare partid, cerând M. Sale Regelui, ca să le dea lor puterea. Dl mareșal Averescu ar fi intrat într'un guvern Titulescu, dar cu condiția ca să nu fie primit și dl Oct. Goga, și nici ceilalți șefi de partide mici cari n'au guvernat niciodată. Dl Dr.

care e toemai lângă a Ravechii, și ea ar fi cumpărat-o. Merge la Matei după bani, dar acela îi zice: Nu mă poți sili nici cu judecata lele Ravecă, decât numai la jumătate, și în vreme de 30 de ani. Bagă-mă la arvoeat!

— Dar bine măi Matei — îi zice biata Raveca — Nu ți-e ție păcat de Dumnezeu să-mi ții banii pentru cari eu am cruțat și mi-am tras dela gură vre-o 13—14 ani? Mie mi-a fost milă de tine când ai fost rămas cu plugul jos în dricul verii și în puterea lucrului, iar tu acuma vii cu legea „scoverzilor”?

— Bagă-mă la avocat, îi răspunde Matei, că n'am bani.

— Te cred că n'ai — îi mai zice Raveca — dar nu zice că-mi dai numai jumătate și ăștia tot câte un leu în 30 de ani, că zău Matei, mă faci să mă gândesc la lucruri slabe, mă faci să mă gândesc să-ți pun un tăciune în strașină. Zău așa — Doamne iartă-mă.

— Iacă mă, o muiere neputincioasă — urmă badea Toader. — O muiere proastă — cum s'ar mai zice —, dar cinstită și cu frica lui Dumnezeu, și îți aduce aminte de cele ce se pot întâmpla din legea conversației. Dacă nu e o muiere, hapsăm și cu capul în mână, ce s'ar întâmpla Șilipe, când i-ai spune că din banii împrumutați li mai dai „crețărăște” numai jumătate în 30 de ani? Au doară aceleia nu-i vor veni gânduri slabe ca Ravecii ori poate că îndată ce ia fi gătat vorba din gură despre conversiune, te-ai pomeni cu fâleile con-vărtite ori cu capul spart.

— Nu mai grăiți despre legea asta — să vă ție Dumnezeu, — că e mai primejdioasă decât bolșevicii dela Nistru, căci legea asta ar putea să verse sânge în toate satele. Lăsați-o în pace, și cine are datorii să zică: — Conversiune neconversiune eu îmi plătesc ce am mâncat. Tu omule care mi-ai dat banii muncii de tine, fă bine și mă mai amână până voi putea și eu, și îți voi plăti cinstit toată suma, căci așa cere și dreptatea și Dumnezeu.

Șilip nu vrea să înțeleagă, dar o păți într'o zi. Merse adevărat la cismarul care i-a lucrat încălțăminte, dela care și mai înainte luase niște bani împrumut. Il rugă să-i facă o pereche de țipici. Acela însă îi răspunde: — Banii jos frate Șilipe, că de când eu legea conversiunii, nu mai există eredit. Trei sute de lei jos, dacă vrei să ai țipici. Pe așteptare nu pot să fac căci pielea și talpa eu încă numai cu bani în mână le cumpăr.

Filip făcu ce făcu, și inciripă trei sute și merse la cismar, care înainte vreme — după cum am mai spus —, împrumutase pe Șilip cu câteva sute, la cari el nu se mai gândi să le plătească.

La două-trei zile copilul cismașului merse la Șilip și îi aduse un țipic, frumos, lustruit potcovit gata, dar numai unul. Șilip îl încălță și îl probează, se scoală în picioare, calea pe el și îl apasă în tot felul.

— Bine — zice el — adă și pe celalalt.
— Celalalt nu e gata, — răspunde copilul.

— Cum? — zbiră Șilip mânios. — N'am plătit eu o pereche? Pentru ce îmi faceți mai unul. Hai să vedem! — Și îndată își încălță mânios țipicul său și cu cel nou în mână hait la cismar acasă.

— Ce-i cu țipicul celalalt, mă?

— Acela ți-l voi gata în 30 de ani, — îi răspunde cismarul liniștit.

— Dar bine mă, nu ți-am plătit eu o pereche? se răsti Șilip.

Cismarul se scoală în picioare și zice: — Dar eu ți-am dat ție suma întreagă împrumut, iar tu zici că îmi dai numai jumătate, și în trei zeci de ani? Conversiune, ne conversiune. Plătește-mi ce-mi ești dator, dacă nu, uite calapodul, îndată îți convertesc din nou. Mergi la avocat.

Șilip n'avu înțeles. Aruncă țipicul cel nou în ciubărul cu apă și cu poloage, și își suduiad, iar cismarul îi strigă batjocoritor: — Conversiune Șilipe, conversiune!

O mai pățise el și altă dată, căci prea am zis Șilip aproape la toți oamenii din sat era dator cu ceva. De se avea el lipsă nu de pântă decât eu banul în mână, căci oamenii de când eu conversiunea nu mai au încredere unul într'altul, și mai eu seamă în el, mimamă nu mai avea încredere, săci prea mult hădărogise prin sat, că el nu mai plătește numai jumătate din datorii, și acelea în 30 de ani, dacă va trăi.

Într'o zi chemă pe un vecin să-i are...

N. Lupu dorea un guvern de concentrare, dar numai dacă acesta era să fie prezidat de dl *N. Titulescu*, ori de dsa. Dl *Gheorghe Brătianu* n'a prea dat semne hotărâte asupra la cece ar fi avut de gând să facă. Fiind atâtea puncte de neunire între diferitele partide, e lucru foarte natural. că d. *N. Titulescu*, deși este unul dintre cei mai mari diplomați ai lumii, să nu poată totuși face o ortăcire. În felul acesta dsa, Duminecă, 5 Iunie a adus M. Sale Regelui la cunoștință, că nu poate forma guvernul. M. Sa Regele a chemat atunci pe dl *Alex. Vaida-Voevod*, și l-a încredințat cu formarea guvernului.

Noul prim-ministru este d. Alex. Valda-Voevod

Dl *Vaida* a plecat pe aceleași drumuri spinoase pe care a umblat dl *Titulescu* încercând să facă pe cât mai mulți inși să intre în guvern. Dar nici dsa n'a ajuns la lucru prea mare. Șefii de partide și-au pus capul în piept și nu vreau nici cum să pășească spre scaunele ministeriale deși le-au dorit atâta în timpul din opoziție. Liberalii duciști, cari se simt tari ca fierul, nu vreau să mănecă alături de alții ci singuri. În felul acesta dl *Vaida-Voevod* a rămas ca să-și formeze guvernul aproape numai din oameni ai partidului național-țărănist.

Singurul care a dorit să intre în acest guvern este dl *Gh. Brătianu*. Dsa cere însă prea multe ministere și de aceea înțelegerea merge cam greu. Dl *Vaida* a împărțit ministerele pe oamenii câți îi avea pe lângă dsa, astfel încât fiecare are deocamdată, două și trei ministere sub conducerea sa.

Dăm aici lista noilor miniștri, cari Luni au și depus jurământul în fața M.

loc și îi plăti înainte. Acela îi ară însă numai locul jumătate zicând cealaltă jumătate o va face pe rând în 30 de ani.

— Dar bine măi omule, nu ți-am plătit eu pentru întreg locul? — gema Șilip de măcaz.

— Dar eu nu ți-am împrumutat ție suma întreagă? — răspundea acela. — Mergi la avocat.

— Măi Șilipe — îi zice într'o zi badea Toader Grenadirul, înaintea mulțimii care ieșise din biserică. — Vezi tu că de când eu blăstămata aia de „conversie“, oamenii și-au pierdut creditul și încrederea. Vedeti oameni buni că și domii știu face prostii, mai cu seamă aceia cari nu ne cunosc pe noi decât din alegeri, și cari văd numai datoriile pe cari le-a făcut cineva cumpărând pământ cu bani din băncile Statului. Ei nu cunosc chițibușurile noastre, că noi ne împrumutăm unii pe alții, și ne ajutăm cum putem.

Acum credit nu mai ai. Să ferească Dumnezeu să nu-ți ardă casa sau să-ți moară vitele, că nu-ți mai dă nimenea nici un ban, căci omul se teme de „conversie“; și apoi cine mai este prostul care să-ți de ție 10 mii de Lei, ca tu să-i dai înapoi numai 5, și acelea în 30 de ani.

Să ne rugăm lui Dumnezeu oameni buni, ca să lumineze mintea celor mari dela cârma țării, și să ștergă această lege primejdioasă, sau să o schimbe numai cum cere trebuința, să plătească omul camete puțin, cât de puțin; dar capitalul, cine l-a păpat, să-l și plătească.

N. Lupu

Un principe oriental în Europa

Cu un aeroplan propriu a sosit zilele trecute din Olanda la Berlin (capitala Germaniei) principele Emir *Faisal*, feciorul regelui din Hedias, o țară care zace între Marea Roșie și Armenia. Emir *Faisal* este vice-regele țării și ca atare ministru de externe al tatălui său, regele *Ibn Saud*. Principele face o călătorie în țările mai de seamă ale Europei. În chipul nostru principele Emir *Faisal* este cel cu numărul 1, având lângă sine pe secretarul său.

Cel cu numărul 2 este ministrul german *Weizmann*, având lângă sine pe secretarul său.

Sale Regelui: Dl *Vaida-Voevod*, prim-ministru și ministru de interne și locțiitor la ministerul de externe, dl general *Ștefănescu-Amza* fostul ministru de războiu a rămas pe mai departe la postul său.

Dl *Gh. Gh. Mironescu*, ministru de finanțe și locțiitor la ministerul comunicațiilor. Dl *Virgil Potârnică* ministru de justiție și locțiitor la ministerul de Domenii. Dl *I. Lugoștanu* ministru de Industrie și Comerț și locțiitor la Instrucția Publică; Dl *Emil Haștegan* ministru fără portofoliu și locțiitor la ministerul Muncii. Dl *Pan Halippa* ministru fără portofoliu. d. *V. V. Tillea* secretar de Stat la Președinția consiliului de miniștri și dl *Rudolf Brandsch* secretarul de Stat al minorităților. După cum vedem sunt deci cinci ministere, cari trebuie să fie completate. După ultimele știri aduse de gazetele din București reese că dl *Vaida* ar dori ca ministerul de externe să-l primească dl *N. Titulescu*.

Marl hărăeli între partide

Pentru celelalte patru ministere dl *Vaida* pertractează încă și acum cu dl *Gh. Brătianu*. Nu se știe dacă se va ajunge la vreo înțelegere, ori vor fi numiți și la acelea tot oameni din partidul național-țărănesc. Din toate acestea frământări dintre partide reese un lucru limpede: că partidele noastre se hărăerău unul către altul. La rău însă îndată se unesc. Astfel se svenoște că toate partidele, afară de cel național-țărănesc și liberal-georgist, s'ar ortăci laolaltă ca să facă opoziție mare guvernului dlui *Vaida*.

Ce va face guvernul dlui Valda

Guvernul dlui *Vaida-Voevod* de azi nu este un guvern care să domnească mult. El nu va sta la putere decât vreo șase săptămâni, în care timp se vor face alegeri noi de deputați și senatori pe toată țara, urmând ca să formeze guvernul acel partid care va căpăta mai multe voturi.

Până la ora când scriem acestea, nu cunoaștem programul guvernului dlui *Vaida*. Totuși câteva puncte principale din acest program au apărut în diferite ziare din capitală. Guvernul dlui *Vaida*, după cum se spune în acele ziare, va face tot posibilul să le plătească funcționarilor baremi leafa întreagă pe luna Iunie, va șterge legea conversi-

nei, înlocuind-o cu alte măsuri de ușurare pentru țărani încurcați în datorii și lucrul cel mai principal, va îngriji de alegerile ce se vor face.

In toată lumea este criză de guvern.

Vremurile cari le trăim sunt vremurile crizei. Pe lângă criza de bani, în ultimul timp lumea întreagă a fost cuprinsă și de o criză de guverne.

Ce planuri are noul guvern german

Dintre toate guvernele acestea nouă pare că mai interesant, prin măsurile ce le va lua, este cel german, de sub conducerea lui *von Papen*. Ideile și gândurile acestui guvern sunt cam aceleaș cu ale hitleriștilor. Prin zările cele mari se spun lucruri grozave asupra planurilor de lucru pe care le are acest guvern. Scopul la care vreau să ajungă Germanii este ca țara lor să ajungă iar mare și tare cum a fost înainte de războiul cel mare. Pentru a ajunge la aceasta, ei nu vreau nici schimbarea tratatelor de pace nici mărirea țării prin cuceriri noi, nici distrugerea Rusiei bolșevice. Iată planul lor în această privință. Armatele germane hitleriste vor produce un fel de revoltă în coridorul *Danzig*, și apoi vor interveni ca să facă liniște. În același timp oamenii înțeleși, vor face o mișcare revoluționară în *Ukraina* care este azi supusă bolșevicilor. Germanii vor ajuta pe revoluționari ca să poată declara *Ukraina* țară independentă cu guvern și președinte de republică în toată rânduiala. În acelaș timp armatele germane să sprijinească revoluțiile din Caucaz, făcând și acolo câteva țări de sine stătătoare.

Tot astfel și în *Siberia* se planuește să se facă o republică mare, care să nu mai asculte de bolșevici. Aceasta va avea sprijinul Japoniei. Acestea țări nouă desigur că ar avea lipsă de arme, de mașini și alte produse de fabrică, și în felul acesta Germania speriază că vânzând material mult va putea face să umble iar banul între locuitorii țării sale. Planul e foarte mareș. Nu știm însă cum se va implini.

Războiul ruso-japonez

Rușii dela Moscova aușind de aceste planuri nemțești, intradevăr iscusite ca și ciasul cu euc, s'au speriat

spaima morții nu alta. Oăci și au de ce se speria oamenii, fiindcă împlinindu-se planurile germane, bolșevismul ar fi tăiat de pe picioare. Se așteaptă deci ca bolșevicii să ieie hotăriri aspre și rezezi de apărare.

Deocamdată sunt pe punctul de a începe războiul cu Japonia în răsăritul Siberiei. Pentru aceasta au dus într'acolo 400 mii soldați și au înmulțit liniile ferate. După ultimele știri venite pe Radio, trupele japo-ruse, sunt în poziție de atac și poate până în acest moment pușca să-și fi și început cântecul său aducător de moarte.

„Agru“ la Ip

După cum s'a mai relatat tot în această gazetă, inițiativa „Agrului“ din Ip își urmează mersul pentru ridicarea nivelului cultural și intensificarea sentimentului religios — a poporului din loc — sub conducerea unor oameni de inimă și cu râvnă pentru orice manifestare culturală.

La 22 Maiu, — în luna când natura prezintă cele mai feerice perspective, când ea și-a scaldat floricelele în razele blânde ale soarelui; atunci când se re'ntorc păsările călătoare, când mugurii plesnesc răzând cu hohot sub razele calde ale soarelui — comuna Ip s'a bucurat de un excepțional eveniment, sărbătorindu-și în cadrul unei festivități demne de toată atențiunea: a doua ședință extraordinară a „Agrului“ în anul acesta.

Ziua de 22 Maiu a fost ceva grandios pentru Ip, care și-a ascultat producțiile ieșite din străduința celor cari lăsând la o parte alte interese au pus pe primul plan renumele satului lor. Conform eticei creștine serviciul divin a fost oficiat la Biserica gr.-cat. din loc de dnii preoți: Ilie Vetișan, T. Băliban, Săfrescu și preotul Halmajului. Printre omorații oaspeți cari au făcut act de prezență la biserică am remarcat pe dnii: Gal Gh. Călgău, I. Chișiu, E. și Palpoș Aug. inv. împreună cu toți intelectualii din loc precum și un mare număr de poporeni din toate comunele din jur.

Răspunsurile la liturghie au fost fredonate în frumoase acorduri de învățătorii din jur, a căror intonații te furau cum fură zănele pe feții lor frumoși.

Serviciul divin s'a desfășurat într'o atmosferă plină de duhul altor vremi. La finea liturghiei dl preot-profesor T. Băliban, a ținut să concretizeze în câteva fraze lapidare esența cugetării sale asupra cauzelor cari au determinat aceasta stare patologică — a veacului în care trăim. A făcut o amplă documentare asupra impasului — voluntar sau poate involuntar — pe care l-au comis organele școlare superioare abrogând salutul creștinesc și românesc de: „Laude-se Isus“ cu Bună ziua, bună seara etc. Cuvântarea hieratică a părintelui, pătruns de cea mai ardentă religiositate, a ridicat altar cuvintelor: „Laude-se Isus“ punându-le pe planul de asemuire cu simfonia cosmică pe care Platon o adulmea cu sete în clipele dulci de profundă meditație. Părintele-profesor a făcut digresiuni de un veritabil orator, fascinând ascultătorii prin felul vorbirii sale aidoma cum te fascinează citirea unei poeme Baudelaire-iană.

În fine serviciul divin luând sfârșit, oaspeții au fost invitați la masă de On. familii: Ilie Vetișan preot și d-na Cozari proprietară. După masă la orele 15 s'a început șezătoarea cu un program copios compus din 20 puncte, având prelegeri educative, instructive, coruri pe trei voci, declamări, dansuri naționale precum și o serie de conferințe documentate și atrăgă-

toare. — A fost lume multă care s'a amusat bine.

Printre corurile cari au stârnit admirație din partea publicului auditor menționez: „Cântecul recepției solemne“, „Creștin sunt“, „Mila“, „Noi vrem pe Domnul“, „Iubirea“ și „Bade-al meu“ cântate de elevii ambelor secții dirijați de dl Adalbert Ujhelyi inv., un adevărat virtuos al baghetei, care a ținut cu sfințenie ca întotdeauna să contribuie la ședințele „Agrului“ cu asemenea coruri impecabil și magistral executate; cari au transmis prin undele invizibile ale vibrațiilor interioare scânteia sentimentului religios pentruca din această țesătură să reiasă miracolul ce exprima oarecum inexprimabilul din ființa omenească. Căci muzica este filozofia inimei ce misterios împinge pe om a se asocia cu semenul său realizând idealurile cele mai grandioase, pe care rigiditatea ideii singură nu le-ar putea realiza oricât de legată ar fi bruta realitate. Muzica bisericăsească — răsad pururea proaspăt — dimpreună sufletului rustic fermentând în taină aluatul forțelor, din care trebuia să renască asemenea pasării Phoenix viața unită a românismului, căci noi am fost creusetul istoric în care s'a contopit într'o veșnică fierbere cultura apusului cu cea a răsăritului. Din poeziile recitate s'au marcat: „Din învățăturile Mântuitorului“, „Maria“ declamate de simpaticele fetițe Ileana și Leontina Pordea june și „Țiganul și Albina“ recitată cu mult humor de elevul Pordea Th. cl. VI primară, schimbând pentru un moment atmosfera aceea de taciturnitate.

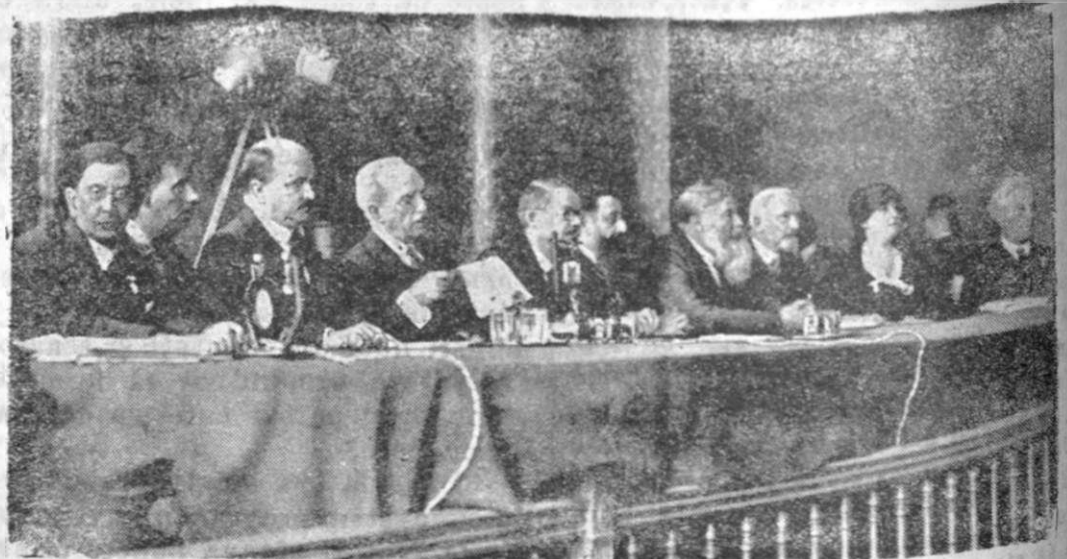
S'a cântat „Motul“ la drum, solo de Ana Medeșan jună — precum și „Marița“ dialog în versuri de Ana Beretean și Scurt Gavrilă cl. V-a primară. A conferențiat dl Vasiliu Tomșa inv. dir. în calitate de președinte al „Agrului“ despre: „Un fir verde apoi spic“ făcând o frumoasă paralelă între parabola sămăntorului și viața creștinească arătând că această parabolă pe care a dat-o Isus constituie quintesența învățăturilor sale. Pronunțarea numelui de „Isus“ trebuie să producă în suflet cea mai formidabilă, cea mai sguduitoare rezonanță; el este un nume la a cărui rostire suflele și vâzduhul trebuie să vibreze ca atunci când s'ar descărca deodată o canonadă cu miliarde de tunuri, la a cărui vedere în fața ochilor sufletești privirea trebuie să orbească așa ca în fața luminii fulgerelor. Conferențiarul a imbrățișat un subiect foarte vast și interesant expunând în mod atrăgător, dar și documentar, publicului care îl ovaționează în delir și-i

mulțumește pentru interesul ce-i poartă munei și'ndeosebi micilor vlăstare pe care declarat „generația de bază a viitorului“.

A conferențiat apoi dl Ilie Vetișan paroh în calitate de președinte „Agrului“ despre: „Creștinismul în România“ expunând conferința sub o formă atrăgătoare și ușor accesibilă tuturor mentalităților, că românii ne-am născut creștini și că biserică noastră a întâmpinat multe dificultăți din partea bisericii slavone sub a cărei jurisdicți-eram. A amintit împrejurările între care trecut la 1700 în sânul bisericii catolice care ne-am rupt la 1054 și urmările — în — ardelenii — cât și pentru frații de din — A mai ținut să concretizeze pentru multe aspecte ale luptelor pentru deșteptarea sentimentului național și intensificarea celui prin tipărirea cărților bisericăsești în limba noastră, de către frumoasele figuri ale culturii noastre nu prea îndepărtat, a căror viață au știut să o încadreze cu foarte simț în ritmul care a contribuit ca un sufletesc de credință, tradiții și limbă a poporului românesc să devie și o unitate pe Conferențiarul a citit în fața publicului testul „Agrului“ din Ip, lansat în două plăre, unul la P. S. S. Dr. Valeriu Frențiu episcop român-unit de Oradea și la președintele „Agrului“ provincial de la Conferința a luat sfârșit într'o atmosferă de mulțumire generală și Dl Ilie Vetișan paroh a fost călduros ovaționat de publicul asistent nu numai pentru vorbirea sa ascundea în ea pe un adevărat orator, prin interesul vădit ce-l poartă comunitate de părinte sufletească. În fine — semnatul în calitate de secretar al „Agrului“ am fost încredințat a adresa un „Bun venit“ oaspeților. Am remarcat că nu sunt dese zilele când analele istorice ale unei comunități înregistrează bucurii de ordin cultural și quasi unanime, nu sunt dese ocaziile în care diferiți exponenți ai culturii naționale și diferiți reprezentanți ai diferitelor societăți culturale întreprind campanii culturale cari au de scop o normalizare comprehensivă a ceea ce privește promovarea culturii naționale scoțând în relief afinitatea dintre cele două mari sisteme de difuziune a gândului — și scrisul.

Am arătat că „Agrul“ formează în primul rând un fort, — o egidă pentru sufletele noastre credința noastră, iar în al doilea rând un mulent pentru popularizarea științei la sa-

O adunare de scriitori

Săptămâna trecută s'a ținut la Budapesta, o mare adunare a scriitorilor din toată lumea la care au luat parte 250 de scriitori. Adunarea s'a ținut în sala de ședințe a Academiei Maghiare. Dăm aici o fotografie dela această adunare. Celce cetește este președintele ungheresc Dr. Berzeviczy, lângă el primarul orașului Budapesta, apoi Benjamin Cremlieux din Franța, Theodor Däubler din Germania, ceva mai încolo dna Ammers din Olanda.

Ce a mai rămas dintr'un avion

Doă avioane s'au ciocnit deasupra orașului Martfield din Anglia. Unul dintre ele s'a aprins numai decât, celalalt a căzut numai în clipta următoare într'o grădină, omorându-și pilotul. Cel din aeroplanul aprins a mai avut atâta vreme ca, înainte de a fi ars și el cu mașina să sară cu parașuta (un fel de ploter) din avion și să-și mântuiască viața.

care a dat îndemnul cel mai tăios pentru libertatea omului preconizată de utopica doctrină a filosofului și pedagogului francez J. J. Rousseau. Dintre oșpeți au conferențiat dnl Gafirescu preot-paroh din Plopiș exprimându-și vădită mulțumire pentru comitetul „Agrului”, care a aranjat această ședință, precum și interpretatorilor punctelor din program.

A mulțumit în cele din urmă poporenilor fiindcă s'au intrunit într'un număr apreciabil, dând dovadă că pricep sensul de înaltă valoare morală a „Agrului” străină de orice atențiuni politice, căci aceasta este ideea însăși a somităților dela Roma lansată cu scopul de a consolida credința decăzută în urma războiului mondial. Căci știut este, că atât timp cât va exista o credință, atât timp cât sufletele frământate de toate desnădejdiile, se mai pot refugia în mângâierea unei rugămini, care poate radia lucirea liberatoare a unei speranțe, rezistența morală a creștinilor va turbura socotelile bolșevice.

Atât timp cât în mijlocul satului va mai rămâne o biserică dominând semeață căruțele țărănilor, atât timp cât va răsună melic glasul unui clopot — va rezista îndărătnică credința într'o altă mântuire decât cea cu artele și permis dela G. P. U. Și zadarnic regimul roșu născoceste atâtea mijloace de secesie a naivității: în simplitatea lor oamenii rămân credincioși paradisului imaginar, populat cu îngeri, cu sfinți, cu armoniile divine ale orbului heruvimilor și se încrâncenă în fața paradisului roșu stăpânit de iscoadele G. P. și de cetele sgomotoase ale celor fără de Dumnezeu, cari au primit lupta sentimentului religios.

Cu atâta elan și căldură a vorbit încât publicul într'un entuziasm de nedescris i-a dat o spontană manifestațiune de simpatie. Al doilea a conferențiat dl Merghăș notar la Arca, care a devenit simpatic publicului prin stilul de expunere a vorbirii sale atât de selectoare și distractivă cu privire la năcazul țării care ne sbatem cu puteri din ce în ce mai înșelate. Publicul a răsplătit cu furtumoase lauze conferința dlui notar remarcabilă prin stilul de exprimare și impresia ce a produs-o asupra publicului asistent.

În cele din urmă a vorbit dl Gălgău Ioan dir. la Malmașd, ținând să concretizeze în câteva fraze conoase esența cugetării sale în care privește creșterea pe care trebuie să o aibă părinții copiilor arătând importanța pe care o are școala pentru înaintarea unui popor în cultură și scoțând în relief concepția că o an toate popoarele despre învățare, căci ei sunt socotiți ca arsenalul sufletesc

unde se pregătesc armele morale ce condiționează viața și progresul. Pentru că — socot eu — în caleidoscopul vieții de acum, în obscuritatea vieții care ne dominează, singurul punct luminos, singura nădejde, care ne slujește de razim este școala. Conferențiarul a recoltat o furtună de aplauze entuziaste din partea auditorului. Programul copios și instructiv a fost ascultat cu deosebit interes. La sfârșitul căruia elevele au executat „Călușul”, dans național, instruite fiind de Dl Vasiliu Tomșa inv. dir. Toate punctele din program au fost executate impecabil, iar dansurile naționale au răpit admirația publicului. Activitatea „Agrului” în Ip, manifestată prin mai multe serbări culturale și religioase, prin sufletul cari l-au pus și-l pun conducătorii acestui mănunchiu de însușiri, comune în număr nu tocmai mare, dar cu simțăminte puternice, ne îndreptătesc a nutri speranțe și pentru mai târziu, că se vor afirma în tot locul șunde prezența lor e cerută și se vor sesiza de orice lipsă a vieții spirituale, căutând să umple goluri, dacă sunt și dacă vor fi. Momentul creat de ei în 22 Maiu a. c., e o

chezășie în plus a acestor speranțe pe cari comitetul mi le inspiră. Gestul laudabil al comitetului de conducere trebuie să fie sublimat prin prezența tuturor celor cari respectă trecutul și operele lui și apreciază prin sentiment, și sforțările prezente unificarea acestui trecut. Festivalul acesta are o deosebită semnificație prin aceea că tineretul își îndreaptă tot mai ales ochii înspre trecut, înspre izvorul de bogății spirituale ale neamului nostru, dând cinstire numelui celor cari l'au creiat.

George Perneșu

Mușcat de câinele propriu

În ziua de 27 Maiu, părintele Ioan Petraș, din Gălățuș, a fost mușcat foarte rău la mâna stângă și mai ușor la cea dreaptă de câinele propriu. Câinele fiind rău, pe când voia să-l lege, i-a pus mâncare în care timp prințându-i lanțul la gât i-a prins mâna în gură.

După o luptă de vre-o 10 minute, fiind animalul tare, deabea l-a scos din gura lui, un vecin. Iar acum părintele este internat la institutul „Antirabic”, în Cluj, departe de familia s'a și iubiții săi credincioși, unde va trebui să stea 15 zile, cu toate că doctorii au constatat din capul câinelui ce l-a dus, că nu a fost înbolnăvit de turbare.

Sfârșitul nenorocit al unul bătrân.

În ziua de 30 Mai în spre seară bătrânul Ghiță Busuioe, din comuna Ungurin în etate de 98 ani, s'a dus la râul Buzău să pescuiască. Cum pescuia el un curent de apă l-a prins și bătrânul s'a înecat. Cadavrul lui a fost pescuit numai după două zile. El era unul dintre cei mai bătrâni din împrejurimile acelea. Și era singurul care a văzut unirea principatelor la anul 1859 și era foarte mândru când povestea că el a dat mâna cu domnul sub care s'a făcut unirea, Alexandru Ion Cuza. Tot el a reprezentat satul Ungurin, când regele Carol I. a făcut cea dintâi călătorie prin țară la un an după venirea sa în România. De notat este faptul, că sus amintitul bătrân în toată viața lui n'a fost bolnav niciodată.

Se întrec în fugă de automobil

Zilele trecute a fost o mare întrecere de automobile, la care au luat parte mai mulți înși, între carul și cel de mal sus. Deasupra la stânga se vede singura femeie, dna Beatrice, Gîlka din Dresda (Germania), deasupra în dreapta dnl Campbell, cel din stânga și Caracciola, cel din dreapta. Jos în stânga dl von Stuck, iar în dreapta dl Chiron.

Inștiințare dela foaie

Pe adresele cu cari s'au trimis folle noastre în săptămâna trecută, la numele flecărul abonat s'a însemnat cu cerneală roșie suma cu care este în restanță la foaie. Deci flecare abonat al nostru să caute foala din săptămâna trecută și să afle pe fașia de adresă suma cu care ne datorează. Și rugăm iarăș pe toți oamenii cu inimă creștinească, să nu mai întârzie a ne trimite restanțele căci tipografia și alte necazuri ne strâng amarnic. Azi unii oameni s'au cam învățat să nu plătească și dacă au bani. Pe aceștia îi rugăm să nu ne mai amâne, ca să nu fim siliți a închide gazeta. Și până atunci vom fi siliți să începem publicarea cu numele, a celor răi platnici, ca să știe toată țara din vina cul tângim și ne merge rău!

Administrația foii.

Acest număr al gazetei noastre, din cauza sărbătorilor din 8 și 9 Iunie, se trimite cu întârziere de 2 zile. Pe viitor vom ieși la timpul obișnuit.

S'a ivit musca columbacă. Musca columbacă, este foarte periculoasă, pentru că mușcând animalele aceste se umflă și mor. Locul unde animalul a fost mușcat după ce se umflă începe să purleze. Această muscă nu e periculoasă numai pentru animale ci și pentru oameni. Roluri întregi de astfel de muște au apărut în multe localități din județul Hunedoara. Vitele trebuie să fie ținute în grajd. În multe comune au murit vite, care au fost mușcate de această muscă. Țăranii nu pot lucra cu vitele ziua din cauza muștelor și de aceea lucrează noaptea la lumina felinarelor. Și așa s'a început târziu munca câmpului, acum o mai împiedecă și această nenorocire. Astfel de muște au apărut și la Orșova și în întreg județul Severin, producând multe cazuri mortale între vite. Mai sunt și alte județe unde a apărut această muscă.

Oamenii Inecați. Multe poduri de peste râuri au fost luate de apele mari din primăvară. Așa s'a întâmplat și cu podul de peste Mureș din comuna Stânceni. Aici ca totuși să aibă pe ce trece oamenii s'a făcut o punte cu trunchi de brad. Dar aceasta punte nu prezenta nici o siguranță la trecere. Aceasta s'a văzut mai bine zilele trecute când săteanul Ksanovici Emil de loc din Gheorgheni, lucrător la căile ferate, voind în ziua de 1 Iunie să treacă pe punte, a căzut în apă și s'a înecat. Cadavrul lui a fost pescuit din Mureș abia după câteva zile dela această întâmplare nenorocită. O altă întâmplare a cărei rezultat a fost înecul, s'a petrecut la Călărași. Cocișul cu numele Ișar Ismail voind să scalde, în apa Borcel, un cai al stăpânilor săi, s'a înecat. Cadavrul lui a fost pescuit abia la câteva zile și predat familiei sale.

Un nebun își omoară copiii. Autoritățile din Râmnicul sărat au fost înștiințate, că în comuna Măcria s'a săvârșit o mare crimă. Săteanul Ion D. Ene din sus zisa comună dădea de vre-o două săptămâni semne de nebunie. El umbla cu o funie la el și spunea că se va spânzura. De mai multe ori soția sa a trebuit să-l împiedece de a-și pune capăt zilelor. În dimineața zilei de 5 Iunie, pe când femeia se afla în grajd, la treburile gospodăriei, bărbatul a scos un topor de sub pat și a izbit cu tăișul pe cei patru copii ai lui: Ionel de 7 ani, Paraschiva de 5 ani, Dumitru de 2 ani jumătate și Mărița de șase luni. Toți patru au încetat din viață. Femeia când s'a întors în casă și a văzut cele petrecute a fugit după ajutor, dar era prea târziu.

O încăerare între săteni și jandarmi. O sângeroasă încăerare s'a întâmplat între săteni și jandarmi în comuna Veleni, lângă Beluș, în următoarele împrejurări: O patrulă de jandarmi fiind încunoștințată că în casa săteanului cu numele Petre Pascal se fabrică rachiu de bucate, unul dintre jandarmi, anume Bazi Constantin, a intrat să facă perchiziție în casă, ceilalți jandarmi au rămas afară. Jandarmul l-a și prins pe sătean făcând rachiu. Văzându-se prins, săteanul Pascal a sărit asupra jandarmului. Jandarmul a cerut ajutor dela ceilalți jandarmi. Aceștia au și intrat pentru a-l scăpa pe Bazi. Alți săteni la strigătele lui Pascal au venit în ajutorul lui, și s'a produs încăerarea. Jandarmii văzându-se în pericol, după ce au făcut somațiile legale, au tras asupra sătenilor cu armele. Au fost 2 dintre ei răniți și o femeie. Pascal încă a fost rănit. Pe drum spre spital Pascal a murit, iar ceilalți răniți sunt pe moarte. Autoritățile cercetează să vadă cine e vinovat.

Pățania unuia care a scăpat din închisoare. Un locuitor din comuna Lompirt, cu numele Lukács M. Gligorie, din ură în contra câtorva săteni a aruncat otravă în fântâna unde se adăpau vitele. Au și murit vitele câtorva săteni cari au beut din apa otrăvită. Lukács a fost prins și dat în judecată, care i-a dat pedeapsă de 2 ani închisoare. El a fost închis și și-a făcut o parte din pedeapsă. Dar cu ocazia zilei de zece Mai — când la mulți dintre cei închiși li-se iartă o parte din pedeapsă — i-s'a iertat și lui Lukács. Și acum câteva zile el s'a înapoiat acasă din închisoare. Imediat ce locuitorii comunei Lompirt au aflat de înapoierea lui, s'au adunat cu toții în fața casei lui, l-au scos afară în curte și l-au bătut până l-au lăsat mort. Autoritățile aflând de aceasta au început cercetările să afle cine a îndemnat pe săteni să-și facă ei dreptate, ca să-l trimită pe acesta la locul de unde venise Lukács.

Groznică furtună în județul Tulcea. O mare furtună s'a abătut asupra județului Tulcea în ziua de 1 Iunie. După un timp frumos cu soare cald, după amiază a început a se arăta pe cer nori negri grei, cari au produs o întuneceală încât în plină zi locuitorii din comuna Măcin și Jijia a trebuit să aprindă lămpile. După aceasta un vânt puternic împreunat cu trăsnete anunța furtuna. Ploala a crescut din ce în ce până când s'a transformat în grindină, care era de mărimea nucilor. Grindina a fost așa de deasă, că în câteva minute pământul a fost acoperit cu un strat de 40 centimetri. Grindina care a căzut mai ales asupra comunelor sus zise a spart ferestrele, iar vântul a luat țigla de pe o mulțime de case. Recolta și în deosebi vîile cari sunt multe în această regiune au fost cu totul di-

struse rămânând pământul pustiu; nici nu se mai cunoaște că acolo ar fi fost ceva.

Grindina a bătut 15 minute și după aceea o ploaie mare a făcut ca apele să ajungă la înălțimea de 3 metri. Colibe, căruțe, vite mari și mici au fost luate de puhoiul apelor și duse la depărtări de kilometri. Numeroși locuitori din Jijia, cari se aflau la lucrul câmpului și au fost prinși de furtună pe câmp, s'au refugiat în șanțurile cari rămăseseră din răboim, iar alții prin colibi. Așa un număr de 20 de săteni s'au adăpostit într-o casă dela via locuitorului Ion Sandu.

Puhoiul de apă care creștea foarte tare la un moment dat a luat casa în care se adăpostiseră sătenii și a fost dusă de apă în vale aproape 200 metri, după care lovindu-se casa de sălci, s'a sfărmat complect, acoperind pe toți cei cari erau adăpostiți în ea. Toți cei cari se aflaseră în casă au fost găsiți morți și n'au putut fi scoși după încetarea furtunii de sub dărâmături, decât cadavrele alor 10 nenorociți.

Of. parohial, Doba. Am primit 700 Lei în abonament, mai aveți o restanță de 50 Lei pe 1930; Lei 180 pe 1931 și anul curent.

Samuil Ciumaș, prof. Orăștie. Aveți restanță pe 1931 și 1932 câte 180 Lei.

Am primit câte 180 Lei dela următorii: Răușnic, Ilic, Toma Megeșan, Costea Alimpuș, Iuliu Nicodan, Șezătoarea Culturală Chinari, »Agru« Lechința de M., Petru Vinolea, Of. parohial Bistrița, Gheorghe Feru, Crișan Avram, Samuil Ciumaș, Vincențiu Stanciu.

Câte 200 Lei: Nicolae Pop, Păr. Merloz, Alexiu Viciu, Anton P. Balașcă.

Câte 90 Lei: Bența Cornel, Birou Iuliu, Frențiu Cojocariu, Sigarteu Valer.

Alte sume: Nicolae Spătariu 360; »Românul« Aind, 130; Moldovan Vasile 380; Pompeiu Botezan 794; Elena Rus 250; »Doina« Beiuș 45; Ioan Olar 45; Justin Bundău 300; Victor Pop 675; Teodor Perian, Paulsboro N. J. 1330; Dr. Iustin Nestor 360; Câmpian Andrei 105; Of. parohial Șimand 292.50; Reuniunea Meseriașilor, Blaj 300; Galiș Nicolae 515; George Bone 600; Veturia Pop 325; Pompeiu Pușcaș 100; Traian Moldovan 100; Nicolae Sabou 40; Bota Vasile 435; Betea Vasile 330; Ioan Isvernariu 183; Iosif D. Dăm 45.

Redactor: IULIU MAIOR.

AVIZ

S'a găsit asupra unei țigănci Haydu Roza, din Târgu-Mureș, un inel verighetă cu inscripția „Nora“ 1931 — pentru care nu poate da seamă că de unde îl are.

Păgubașul cu-i i-s'a furat acest inel să se adreseze la poliția din Blaj.

Casă de vânzare

În Sântul-Neculae (Sânmiel) jud. Târnava Mică.

Se vinde din mână liberă o casă cu 4 încăperi, pivniță și grajd, încunjurat cu 3 jugere de grădină cu pomi roditori.

Primesc libel de depunere Banca Albina.

(1-3) 70

EMIL OLTEAN, Blaj